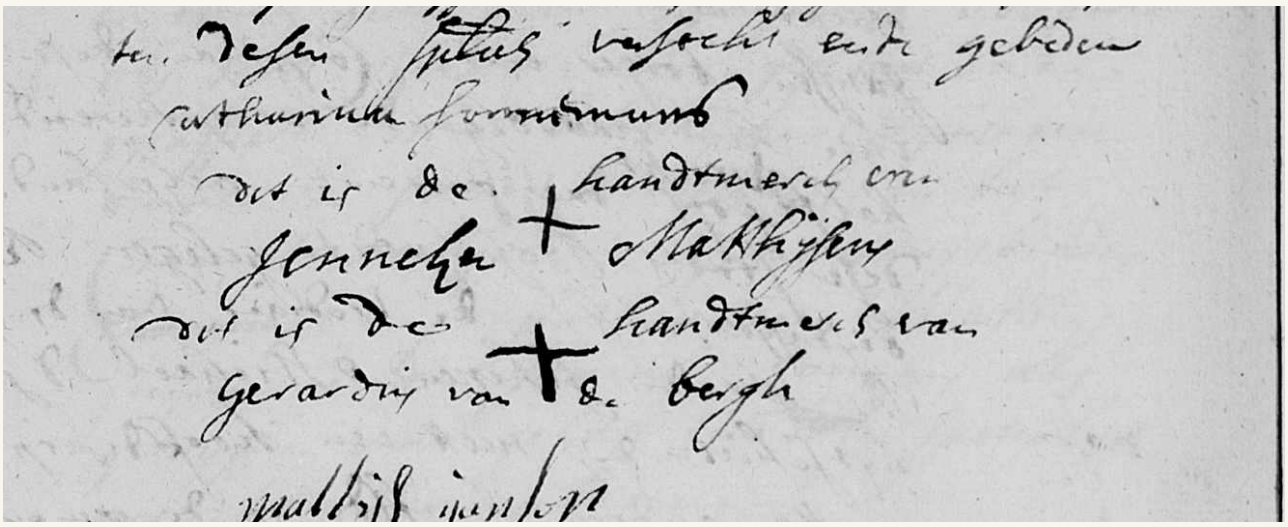
15 DECEMBER 1724 · HERMANNUS CRAENS · AKTE 46

Gerardus getuigt in Maaseik

In het huis van een Maaseikse koopman is Gerardus van de Bergh aanwezig bij de verkoop van een akker. Onder de akte staat zijn kruismerk. Daarmee krijgt de Gerard uit de namenindex een plaats, een datum en een rol.

Beeld 1023, links. Boven staat het handmerk van Jenneken Matthijsen, eronder dat van Gerardus van de Bergh. Beeld 1023 is volledig opgenomen op blad 5.

Wat de minuut toevoegt

Catharina Sonnemans, weduwe van Jan Matthijsen, verkoopt een stuk akkerland buiten de Boschpoort aan meester Sijmon Janssen, burger en koopman van Maaseik. Haar dochter Jenneken is bij de verkoop betrokken. In het slot noemt Craens twee getuigen, Gerardus van de Bergh en Matthijs Janssen.

Wat dit voor Peter betekent

Deze minuut plaatst Gerardus op die dag in Maaseik. Craens noemt bij hem geen woonplaats, ouders of echtgenote. Peter en Anna Wolters komen in akte 46 niet voor. Of de getuige de broer is van Petrus, gedoopt op 1 januari 1693, blijft een open vraag.

BRON

Rijksarchief Hasselt · Maaseik · H. Craens · band 1032 · fol. 45v–46v · film 1462280 · DGS 009003915 · beelden 1022–1023.

De verkoop en de getuigen

De akte begint linksonder op beeld 1022, loopt over de hele rechterbladzijde en eindigt linksboven op beeld 1023. Hieronder staan de rollen in volgorde van de akte. De namen zijn licht genormaliseerd.

De verkoopster en haar dochter

Catharina Sonnemans verschijnt als weduwe van Jan Matthijsen. De tekst verwijst naar het testament van haar overleden man en naar schriftelijke toestemming van de moeder ancilla en de discreten van klooster Sion, gedateerd op de dertiende van de lopende maand. Catharina verkoopt ten overstaan en met kennis van haar dochter Jenneken Matthijsen. Jennekens handmerk staat onder de akte.

De koper en de koopsom

Meester Sijmon Janssen, burger en koopman van Maaseik, aanvaardt de overdracht van de akker buiten de Boschpoort. De prijs is 75 gulden in Maaseiks geld. Catharina wil de opbrengst gebruiken voor werk aan de achtergevel van haar huis in de Boschstraat. De verwijzing naar dit huis betreft Catharina.

De plaats van passeren

Craens sluit af in het huis van de koper, binnen Maaseik. Hij noemt Gerardus van de Bergh en Matthijs Janssen als getuigen. Bij Jenneken en Gerardus staat telkens een kruis met een eigen bijschrift. Daarna volgen de namen van Matthijs Janssen en Herman Craens.

Controle van de datering

Het originele begin op beeld 1022 leest als 15 december 1724. Het eerste cijfer heeft dezelfde vorm als de 1 in het jaartal en in de verwijzing naar de 13de. De automatische tekstherkenning geeft 25. De datum en akte 46 zijn rechtstreeks met het schrift vergeleken.

Vergelijking met 29 augustus 1720

De eerder gelezen akte 135 over land op de Beempden onder Ophoven noemt eveneens een Gerardus van den Bergh als getuige met een kruismerk. De notaris, naam, rol en vorm van het merk komen overeen. Ook Jenneken gebruikt in 1724 een kruis. Het teken is te algemeen om beide getuigen met zekerheid als één persoon te identificeren.

Uit de getuigenclausule op beeld 1023

“Gerardus van de bergh ende Matthijs Janssen als getuijgen van gelooff”

Leesfragment uit het slot. De bijschriften onder de clausule koppelen de kruisen afzonderlijk aan Jenneken en Gerardus.

Van film naar registerblad

Filmkaart op beeld 974. Bij het filmen in Hasselt op 13 augustus 1987 is dit register aangeduid als H. Craens, volume 1032, jaren 1723–1729, item 8.

Hoe de nummers samenhangen

De moderne FamilySearch-viewer bundelt de Craens-beelden in item 6 van 6. Het gefotografeerde bord noemt binnen de oude filmindeling item 8. Op beeld 1022 staat rechts het potloodnummer 46. De akte begint op de tegenoverliggende zijde (45v) en eindigt op 46v. In de moderne namenindex staat X–225cd, nr. 46.

De geografische bijlage bij inventaris EP5016 (gedrukte blz. 144 en 156) verwijst voor de oudere reeksen naar het repertorium van E. Houtman. Voor de identificatie van deze specifieke band is de gefotografeerde filmkaart doorslaggevend.

Bronnen openen

Filmkaart · beeld 974

Akte 46 · begin en verkoopbepalingen · beeld 1022

Akte 46 · slot en handmerken · beeld 1023

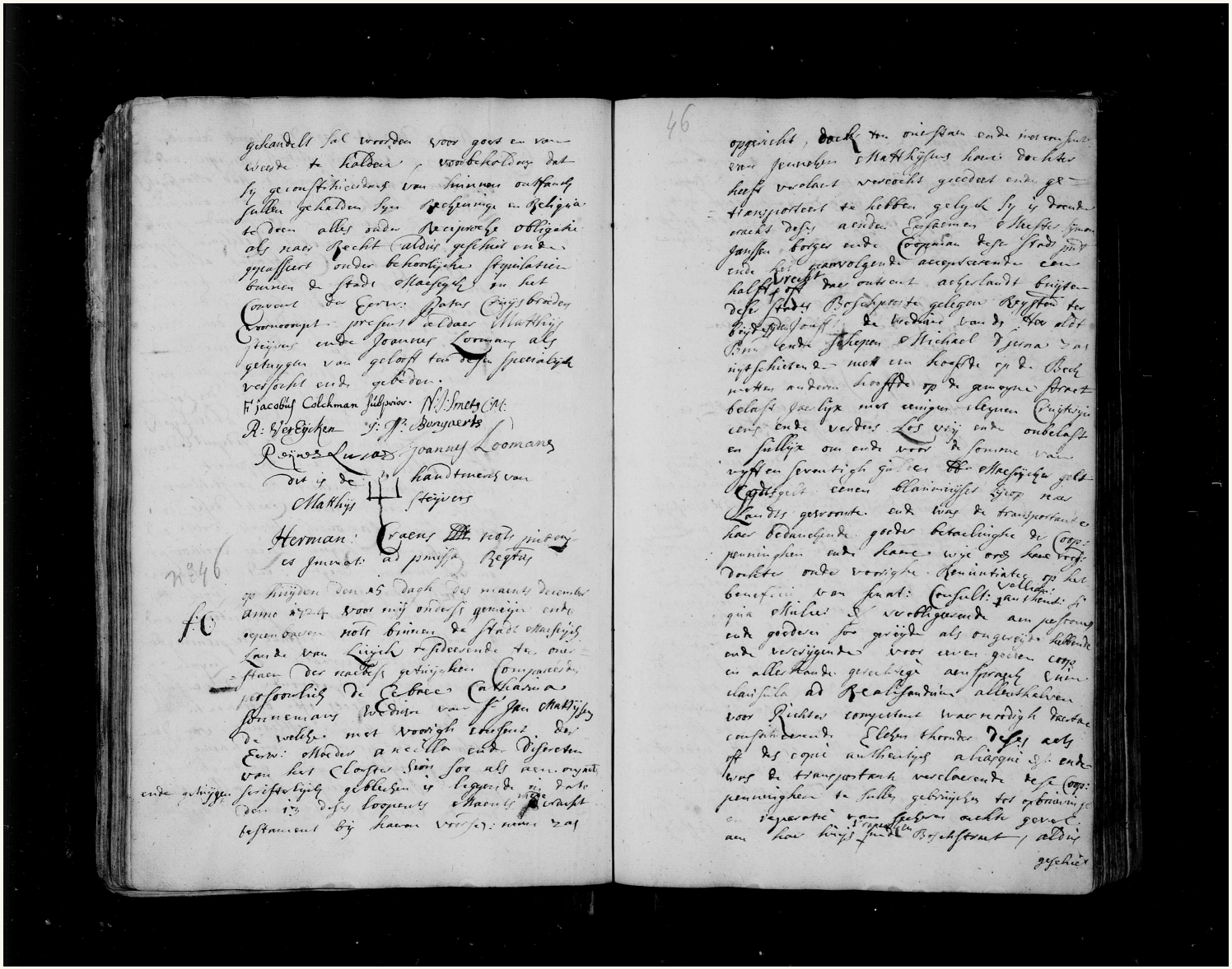
Inventaris Rijksarchief Hasselt · EP5016

Eerdere indexvermelding · onderzoeksarchief

Vergelijkingsakte 135 uit 1720 · familieartikel met bronbeelden

Begin van akte 46

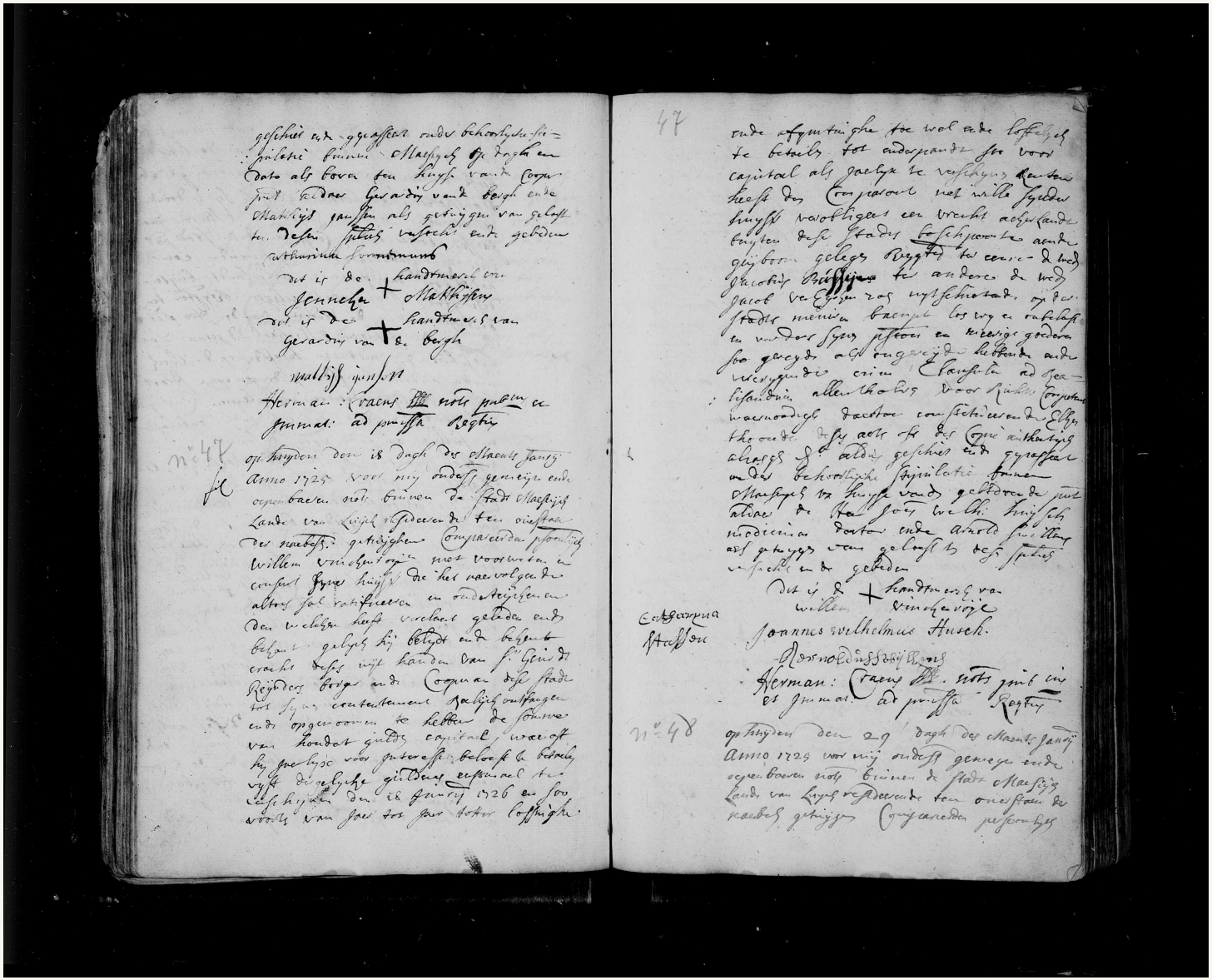
Links onder de afsluiting van nr. 45 begint de akte van 15 december 1724. Rechts op fol. 46r volgen de verkoop en de koopsom.

FamilySearch · DGS 009003915 · open beeld 1022

Slot en handmerk van Gerardus

Links op fol. 46v staan de getuigen en hun ondertekening. Akte 46 eindigt bij Herman Craens. Daaronder begint nr. 47.

FamilySearch · DGS 009003915 · open beeld 1023